

SUONENJOEN KAUPUNGIN SO- SIAALIPALVELUJEN ASIAKASMAKSUT VUONNA 2019

Suonenjoen kaupungin sosiaalilautakunta

24.01.2019 § x

Soveltamisala

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista ja niiden perusteista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa (734/1992 muutoksineen) ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksessa (912/1992 muutoksineen).

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014 muutoksineen) on säännökset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelin arvosta ja sen perusteena olevista tuloarajoista. Tukipalvelujen maksuista sekä asumispalvelumaksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa-tai asetuksessa, joten kunta voi periä niistä päättämänsä maksun huomioiden lainsäädännön yleissäännökset.

Asiakasmaksua voidaan oikaista asiakasmaksuasetuksen §31 mukaisesti.

1 Avopalvelumaksut

1.1 Kotona annettava palvelu (Asetus 3§)

1.1.1 Säännöllinen kotihoito eri asiakasryhmille

Kuukausimaksu peritään jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta kotihoidosta sosiaalihuoltoasetuksen (607/83) 9§ 1. mom 1 kohdassa tarkoitetusta kotipalvelusta voidaan periä palvelun laadun ja määrän sekä palvelujen käyttäjän maksukyvyyn ja perheen koon mukaan määräytyvä kohtuullinen kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen.

Säännöllisellä avulla tarkoitetaan vähintään neljä (4) kertaa tai enemmän kuukaudessa annettavaa kotihoidon palvelua, josta peritään asiakkaan maksukyvyyn mukainen kuukausi maksu ao. taulukon mukaisesti. Maksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia.

Kotona annettavasta palvelusta laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa selvitetään palvelut, palveluun käytettävä aika ja perittävä kuukausimaksu.

Kuukausimaksuna peritään jäljempänä tarkoitetun maksuprosentin osoittama euromäärä tuloarajan ylittävistä asiakkaan bruttotuloista:

Kotihoidon kuukausimaksutaulukko

Henkilöitä	Tuloaraja	≤5 h/kk	≤10h/kk	≤15h/kk	≤20h/kk	≤25h/kk	≤30h/kk	≤35h/kk	>35h/kk
1	576	14 %	17 %	20%	23 %	26%	29%	32 %	35 %
2	1063	8 %	10 %	12 %	14 %	16 %	18 %	20 %	22 %
3	1667	7 %	9 %	11 %	12 %	13 %	15 %	16 %	18 %
4	2062	6 %	8 %	9 %	10 %	11 %	12 %	14 %	15 %
5	2496	5 %	6 %	7 %	8 %	9 %	10 %	11 %	13 %
6	2866	4 %	5 %	6 %	7 %	8 %	9 %	10 %	11 %

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi (6), tuloarajaa korotetaan **350 €** ja maksuprosenttia alennetaan 1 prosenttiyksiköllä jokaisesta seuraavasta henkilöstä.

Mikäli asiakkaan tulot muuttuvat oleellisesti, asiakasmaksu tarkistetaan. Asiakasmaksut tarkistetaan kuitenkin vähintään joka toinen vuosi.

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat tulot säännöllisessä kotihoidossa (Asetus 27–28a §):

Palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön:

- veronalaiset ansio- ja pääomatulot
- verosta vapaat tulot (esim. hoitotuki sisältäen veteraanilisän, ylimääräinen rintamalisä, elatusapu ja -tuki)
- metsätulo (Asetus 28 a §)
- jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausituloina otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo

Tulot, joita ei oteta huomioon (Asetus 29 §):

- lapsilisä
- lapsen hoitotuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki
- vammaistuki
- rintamalisä
- eikä muita 29 §:ssä mainittuja tukia ja avustuksia

1.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso

Kotihoidon määräaikainen kuntouttava arviointijakson maksu määräytyy kotihoidon säännöllisen kotihoitomaksun mukaisesti.

Arviointijakson aikana vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä ja arvioidaan palvelujen tarve. Kuntouttava arviointijakso sisältää kotihoidon kuntouttavat palvelut.

Mikäli arviointijaksoon sisältyy sarjassa annettavaa lääkinnällistä kuntoutusta, peritään **kuntoutuksesta 11,40 €/ käyntikerta**.

1.1.3 Tilapäinen kotipalvelu- ja kotisairaanhoidomaksu

Tilapäisesti annettavasta kotipalvelusta peritään käyntimaksuna 32 €/h. Käynti veloitetaan 15 min tarkkuudella, eli 8 euroa / 15 minuuttia. Maksun suuruuteen asiakkaan tulot eivät vaikuta.

Tilapäisestä kotisairaanhoidosta peritään

- **18,90 €**, kun käynnin suorittaa lääkäri tai hammaslääkäri ja
- **12,00 €**, kun käynnin suorittaa sairaanhoitaja.

Tilapäisestä kotisairaanhoidosta ei saa kuitenkaan periä erikseen maksua sellaiselta henkilöltä, joka saa säännöllistä kotisairaanhoidoa.

1.1.4 Rintamaveteraanien kotisairaanhoido ja sotainvalidien kotihoito

Rintamaveteraaneilta ja lotilta, joilla on rintamapalvelutunnus tai vastaava sota-arkistotodistus, ei peritä kotisairaanhoidon maksua. Kotihoidon maksua ei peritä sotainvalideilta, joiden vammaisuusaste on vähintään 10 %.

1.1.5 Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta vuonna 2019.

1.1.6 Lääkehuollon asiakasmaksu

Asiakkaalta saa periä apteekin suorittamasta koneellisesta lääkejakelestusta ja siihen liittyvästä muusta lääkehuollosta asiakasmaksun, joka vastaa kunnallisena kotihoitona tehdystä vastaavasta työstä perittävää korvausta.

Lääkkeenannosjakelusta lisätään hoito- ja palvelusuunnitelmaan 1-2 tuntia/kk lääkemäärästä riippuen. Tällöin asiakasmaksun määräämisessä tulee huomioon otetuksi myös lääkkeiden jaon osuus.

Tilapäisiltä lääkehuoltoasiakkailta peritään tilapäisen kotisairaanhoidon mukaiset maksut.

2 Kotihoidon tukipalvelut

Sosiaalipalveluina järjestetyistä tukipalveluista peritään niiden laadun mukaan seuraavat asiakasmaksut:

2.1 Kotiin annettavat ateriapalvelut (Joenhelmen keittiö)

Kotiin kuljetettava ateria myönnetään henkilölle, joka ei itse sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia pysty joko tilapäisesti tai pysyvästi valmistamaan ruokaansa eikä kykene järjestämään ruokailuaan muulla tavoin.

Ateriahinta (sisältää salaatin, pääruoan, jälkiruoan, leivän ja ruokajuoman)

Lounas 6,85 euroa (sis. alv:n) ruoka, juoma, salaatti, jälkiruoka

Ateriakuljetus Veljeskodin ulkopuolelle 3,00 euroa/kerta ei-kotihoidon asiakkaille.

2.2. Sotaveteraanien ja -invalidien siivous- ja ateriapalvelu

Valtiokonttorin myöntää kunnille avustusta kotiin tuotettaviin avopalveluihin rintamatunnuksen omaaville sotaveteraaneille. Kotiin tuotettavat avopalvelut määritellään ja järjestetään yksilöllisesti hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Palvelut tuotetaan joko kaupungin omana toimintana, ostopalveluina tai palvelusetelillä. Rintamatunnuksen omaaville sotaveteraaneille ei muodostu palveluista perittävää asiakasmaksusuutta.

Sotainvalidien palvelusetelin arvo perustuu palvelusta syntyviin kustannuksiin. Palvelusetelin kokonaisuuden arvo määräytyy hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti siten, ettei sotainvalidille aiheudu kuluja.

Sotainvalideille, joilla on vähintään 10 % haitta-aste, myönnetään siivouspalvelun järjestämiseksi.

Sotilasvammalain 6a§ mukaan tukipalvelu on maksuton henkilöille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %.

2.3. Turvapuhelinpalvelut

- * Säännöllisen kotihoidon asiakkaalle ja omaishoidon tuen saajalle **30,00 €/kk/asiakas**
- Säännöllisen kotihoidon asiakkaan hälytys- ja turva-auttajakäynti sisältyy kuukausimaksuun.
- * Pelkkä turvapuhelinpalvelu **45 €/kk/asiakas**
- sisältää asennuksen ja turvapuhelinlaitteen ja rannekkeen; gsm-liittymä ei sisälly hintaan
- * Hälytys- ja turva-auttajakäynti 24 h **10,00 €/käyntikerta**
- * Ovivahti ym. lisälaitteet **10 €/kk/laite**

2.4. Päiväkeskus

- Lyhennetty päiväkeskuspäivä (4,5h) **15,00 €/päivä**
- Päiväkeskuspäivä (6,5h) **20,00 €/päivä**
- Päiväkeskuspalvelu (6,5 h) ilman saunotusta **17,00 €/päivä**
- Päiväkeskuskuljetus **9,50 €/päivä**
- aamupala, lounas, päiväkahvi **9,20 €/ päivä**

2.5. Asiointipalvelu

- kauppa, pankki ym. **10,00 €/käyntikerta**

2.6. Saattajapalvelu

- esimerkiksi terveyskeskus, KYS **22,00 €/alkava tunti**
Tilapäisen ja säännöllisen kotihoidon asiakkaille virka-aikana, esim. lääkärissä käynti

2.7. Kylvetyspalvelu

9,00 €/kerta

2.8. Vaatehuoltopalvelu

10,00 €/kerta

2.9. Apteekin lääkkeiden annospussijakelu

9 € / viikko

3 Palveluseteli kotihoidossa

Mikäli palveluntuottajan palvelu on myönnetyn palvelusetelin arvoa kalliimpi, asiakas maksaa erotuksen omavastuusuutena suoraan palveluntuottajalle.

3.1 Säännöllisen kotihoidon palveluseteli

Säännöllisen kotihoidon palveluseteliä myönnettäessä otetaan huomioon asiakkaan bruttotulot. Palvelusetelin arvo on 7-31 €/tunti. Lisäksi asiakas maksaa yrittäjälle mahdolliset matkakulut yli 10 kilometriä ylittävältä matkalta.

Säännölliseen kotihoidon palvelusetelin arvo määräytyy asiakkaan bruttotulojen perusteella. Tuloista vähennetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen tulo-rajoiden mukaiset vähennykset.

3.2 Tilapäisen kotihoidon palveluseteli

Tilapäisen kotihoidon palveluseteliä myönnetään lyhytkestoiseen palvelun tarpeeseen korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin arvo on ma-la 24 €/tunti ja su 36 €/h. Lisäksi asiakas maksaa yrittäjälle mahdolliset matkakulut yli 10 kilometriä ylittävältä matkalta.

4 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut

Asiakasmaksulain perusteella omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista perittävän maksu on **11,40 €/vrk** niistä palveluista, joita kunta järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa.

4.1 Omaishoidon palveluseteli

Omaishoidon palveluseteli on määritelty omaishoidontuen myöntämis- perusteissa.

5 Asumispalvelut

Sosiaalihuoltolain 21§:n mukaisia asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat tukea ja apua asunnon ja asumisen järjestämisessä.

Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla.

Palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee heikentyneeseen toimintakykyynsä soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa.

Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilölle, jonka hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista.

Asumispalveluilla tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluu asunto palveluasunnossa ja palvelut. Palveluihin sisältyvät asukkaan tarpeenmukainen hoito ja huolenpito, sairaanhoidolliset palvelut, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.

Asumispalveluja voidaan järjestää ostopalveluina yksityiseltä palveluntuottajalta tai kunnan omana toimintana.

5.1 Asumispalveluissa asiakkaalle aiheutuvia kustannuksia

Asiakas maksaa asumisestaan vuokraa, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Vuokran määräytymisessä noudatetaan yleisiä vuokranmääräytymisperusteita. Vuokra voi olla enintään kulloinkin voimassa olevan Kelan asumistukeen oikeuttavan määrän mukainen. Vuokra sisältää lämmityskulut, vesimaksut, jätehuollon kustannukset ja osuuden yleisistä tiloista.

5.1.1 Asiakkaalta perityt maksut asumispalveluissa

Kaupunki veloittaa ostetuissa asumispalveluissa olevalta asiakkaalta seuraavat maksut:

- hoivapalvelun asiakasmaksun, joka määräytyy tulojen ja palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaan
- tukipalvelumaksut:
 - siivous- ja vaatehuoltomaksu 2,5 € / vuorokausi tai 50 € /kk

Asiakasmaksua ei peritä asumispalveluissa tulo- tai lähtöpäivänä, kun asiakas on hoidossa esim. sairaalassa.

5.1.2 Tukipalvelumaksut kaupungin asumispalveluissa

- Joenrannan kodissa 160 €/kk, johon sisältyy
 - siivous, käytettävät paperit (wc ja käsipaperit), pesuaineet ja –laput, käsi- ja siivousaineet, roskapussit, pyykkihuolto, valmis vuode liinavaatteineen ja peitteineen) sekä turvapuhelin.
- Veljeskodissa 90 €/kk, johon sisältyy
 - hoitosänky, wc- ja käsipaperit, käsi- ja siivousaineet, roskapussit, pesuaineet ja –laput sekä turvapuhelin.

5.1.3 Asumispalvelujen ateriahinnat

Ateriapalvelun kokonaisvuorokausihinta on **16,00 €/vrk**

- aamupala 2,50 e
- lounas **5,60e**
- päiväkahvi 1,40 e
- päivällinen 4,50 e
- iltapala 2,00 e

5.2 Hoivapalvelun asiakasmaksun määräytymisperusteet

Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen maksuista ei ole erikseen säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaisissa (1992/734) tai asetuksessa (1992/912). Kunta voi itse päättää maksujen määräytymisperusteista, suuruudesta ja sisällöstä asiakasmaksulain- ja asetuksen yleisten linjausten rajoissa. Asiakasmaksu voidaan määrätä asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Palveluasumisesta annetusta hoivasta peritään kuukausimaksua.

Asiakkaan maksua määrättäessä huomioidaan asiakasmaksuasetuksen 27-30 § mukaiset tulot. Tuloina huomioidaan kaikki asiakkaan säännölliset veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä veroista vapaat tulot.

Tuloina huomioidaan:

- eläkkeet
- elinkorot
- vammaistuet (esim. eläkettä saavan hoitotuki)
- ansiotulot
- elatusavut ja elatustuki
- vakuutusyhtiön maksamat säännölliset korvaukset
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki)

- muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot
- pääomasta tai muusta omaisuudesta saatavat tulot (esim. korko-, osinko-, ja vuokratulot). Osakehuoneiston vuokratulosta vähennetään yhtiö- ja rahoitusvastike ja korkomenot, omakotitalon vuokratulosta vähennetään vuokranantajan vastattavana olevat jäte-, palovakuutus-, ja nuohousmaksut, kiinteistövero, tontinvuokra, tien kunnossapito- ja aurausmenot
- itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja yritystoiminnasta saatavat tulot
- maatalouden tuloverolain mukaan viimeksi toimitetussa verotuksessa todettu maatalouden tulo
- metsän laskennallinen tuotto

Tulot, joita ei oteta huomioon:

- lapsilisä
- lapsen hoitotuki
- asumistuki
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut
- rintamalisä
- muut asiakasmaksuasetuksen 29 § mukaiset tulot

Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Asiaksmaksu lasketaan kotihoidon asiakasmaksuasetuksen laskentakaavan mukaan: asiakkaan bruttotulot – 576€ x 35%. Asumispalveluja myönnettäessä tuloina otetaan huomioon vain asumispalveluja saavan henkilön tulot.

Asiakas maksaa vuokran suoraan palveluntuottajalle, jolloin se huomioidaan vähennyksenä asiakasmaksua määrättäessä.

Tarkentava ohje asumispalvelujen asiakasmaksujen laskemista varten v. 2019:

1. kuukausittaiset lääkärin määräämät lääkemenot, joita huomioidaan enintään Kelan suurten lääkekustannusten raja (572 euroa) jaettuna 12.
2. Edunvalvontapalkkiota ei huomioida asiakasmaksua määrätessä.
3. Lääkevähennyistä ei tehdä, mikäli asiakkaan korkotulot ovat yli 15€/kk.
4. Annosjakelupalkkio 36€/kk huomioidaan vähennyksenä, jos asiakas on apteekin annosjakelun piirissä

5.3 Vähimmäiskäyttövara

Asiakas vastaa käyttövaroillaan seuraavista menoista: vaate- ja vaatehuoltomenot, lääkkeet, henkilökohtaiset hygieniatuotteet sekä vaipat niissä tapauksissa, jolloin niitä ei järjestetä kaupungin hoivatarvikejakelusta (jos ei ole lääkärin toteamaa tarvetta em. tuotteisiin), terveydenhuollonmenot, harrastus- ja virkistysmenot ja kuljetuspalvelumaksut, puhelimen käyttömaksut ja lehtientilausmaksut.

Harkinnanvaraisena vähennyksenä voidaan huomioida entisen asunnon ylläpitokustannuksia enintään 3 kk ajan (esim. yhtiövastike). Jos asiakkaalla on säästöjä, niin asunnon ylläpitokustannuksia ei oteta huomioon. Muusta kuin vakituksena asuntona käytetystä asunnosta aiheutuvia kuluja ei oteta huomioon vähennyksenä.

Käyttövara laskettaessa selvitetään asiakkaan nettotulot (ei huomioida laskennallista met-

säntuottoa). Maksu on kuitenkin enintään sen suuruinen, että käyttövaraa jää asiakkaalle kuukausittain vähintään **165 e/kk**.

Tulosta vähennetään

- vuokra vähennettynä asumistuella
- hoivapalvelun asiakasmaksu
- ateriapalvelun maksu palvelusuunnitelman mukaisesti
- mahdollinen turvateknologiapalvelun maksu
- tukipalvelumaksu
- lääkkeet (Kelan lääkekaton mukaan)
- käyttövara

Harkinnanvaraisina terveydenhuoltomenoina huomioidaan esim. sellaiset lääkärin määräämät hoitotarvikkeet (mm. haavalaput) ja lääkkeet, jotka eivät ole Kelan korvauksen piirissä eikä niihin myöskään saada Kelan erityiskorvausta, mutta ovat asiakkaalle välttämättömiä. Hoitotarvikejakelussa noudatetaan erillistä ohjeistusta.

Jos laskelma jää negatiiviseksi, maksua alennetaan laskelman verran, jos laskelma jää positiiviseksi, maksua ei alenneta.

6 Eri asiakasryhmien tilapäinen asumispalvelu hoitoyksikössä

Tilapäisen asumisen kesto on yleensä alle 3 kk. Vuorokausimaksu sisältää hoivan, ateriat ja asumiskustannukset. Asumispalvelussa hoitopäivämaksu ei kerrytä maksukattoa.

Tilapäinen yhtäjaksoinen asumispalvelumaksu on 30 vuorokauden saakka **37,00€/vrk**.

Mikäli vanhus on intervallihoidossa pidempään kuin 30 vrk peritään häneltä **30 €/vrk** (ei kerrytä maksukattoa).

Tilapäinen osavuorokautinen asumispalvelu **18,00 €/ päivä/yö** (enintään 10 h)

Omaishoidon lakisääteisestä vapaasta peritään **11,40 €/vrk**.

7 Laitoshoidon maksut

7.1 Lyhytaikainen laitoshoido

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu on 48,90€/ hoitopäivä (Asetus 12 §) Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu kerryttää maksukattoa. Ylittymisen jälkeen peritään 22,50 €/hoitopäivä yli 18 vuotiailta.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä vuorokaudelta, jona asiakas siirtyy.

7.2 Pitkäaikainen laitoshoido

Asiakasmaksulaki 7 B §, 7 C §, 10 B §, kerryttää maksukattoa.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon (terveyskeskuksen vuodeosastot, sairaalat, vanhainkodit, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien laitoshoido ja kehitysvammalaitokset) alkamisesta lukien

- henkilö, jonka hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja
- henkilö, jonka ympärivuorokautinen laitoshoido on jatkunut kolme kuukautta, jos hänen toimintakykynsä on katsottava heikentyneen siten, että häntä on hoidettava edelleen laitoksessa

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu seuraavasti:

- maksu voi olla enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausitulosta.

Pitkäaikaista laitoshoidoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jätetään kuukausittaisista nettotuloista vähintään 15% tai vähintään **108,00 euroa**.

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteen laskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään asiakasmaksua enintään 42,5 % edellä mainituin perustein yhteenlasketuista nettokuukausitulosta. Tällöinkin laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön jätetään vähintään **108,00 euroa** kuukaudessa.

8 Perhepalvelut ja lastensuojelun maksut

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaisissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan 4 §:n 4 kohdasta poiketen periä lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi seuraavasti:

Vanhemmilta perittävät maksut:

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruisen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.)

Vanhemmalta perittävän maksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon vanhemman ikä, työkyky ja mahdollisuus osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä vanhemman lakiin perustuva muu elatusvastuu; sekä lapsen kyky ja mahdollisuudet itse vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden johdosta vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset. (L lapsen elatuksesta 2 §)

Lapselta tai nuorelta perittävät maksut:

Kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.). Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

Asiakasmaksulain 14 §:n mukaiset lapsen/nuoren tulot, korvaukset tai saamiset ovat:
eläkkeet

- elinkorot
- elatusavut
- avustukset
- muut jatkuvat taikka kertakaikkiset tulot, korvaukset tai saamiset

Lapsen /nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 1857,90 euroa/kk. (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.)

Lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon. (Lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätyt asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

Asiakasmaksua ei määrätä lastensuojelulain mukaisista **alle 30 vrk** kestävästä kiireellisistä sijoituksista tai avohuollon sijoituksista.

Jos kiireellinen sijoitus tai avohuollon sijoitus kestää **yli 30 vrk**, peritään vanhemmilta hoidon korvauksena asiakasmaksu ja lapselta etuudet yli 30 vrk:n kestäneeltä ajalta.

9 Kehitysvammapalveluiden asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (519/77) 4 § 1 momentin 2 kohdan mukaan sosiaalipalveluista ovat maksuttomia kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu erityishuolto ja lain 39 §:ssä tarkoitettu kuljetus.

Kehitysvammaisten ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa (=osapäiväistä) ja lain 28§:ssä tarkoitettua opetusta saavan lapsen osittaista ylläpitoa sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta.

Asiakasmaksuasetuksen 21 §:n mukaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaan järjestetystä täydestä ylläpidosta voidaan periä maksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa siten kuin 12 §:ssä säädetään ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa siten kuin 15 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

Kehitysvammaisen asiakkaan vastuulla ovat edellä mainituista rajoituksista huolimatta samat elämismenot kuin muillakin asiakkailla. Tämä tarkoittaa sitä, että asumispalvelua saavan kehitysvammaisen henkilön tulee maksaa vuokra, vesi- ja sähkömaksut sekä vuokraan liittyvä jyvitetty osuus yhteisistä tiloista ja kiinteistön hoitomienot.

9.1 Kehitysvammaisten asumispalvelujen ylläpitomaksut

Kehitysvammaisen henkilön päivittäinen ylläpito koostuu päivittäisistä aterioista ja muusta ylläpidosta. Ylläpitomaksun suuruutta ei määritelty laissa.

Muu ylläpito sisältää viriketarvikkeet, yleiseen viihtyvyyteen liittyvät kulut (sisustustarvikkeet), siivousvälineet ja puhdistusaineet, vaatehuolto ja pesuaineet sekä esimerkiksi kodin pientarvikkeet, kuten lamput, biopussit ja wc-tarvikkeet sekä wc-paperit. Muusta ylläpidosta perittävä maksu on **55€/kk**.

9.2 Ateriamaksu

Aterioista peritään maksua käytön mukaan ao. hinnoittelun mukaisesti. Ateriavuorokausihinta on **14,00 e/vrk**

Ateriahinnat:

Aamupala	2,00 e
Lounas	4,90 e
Päiväkahvi	1,00 e
Päivällinen	4,10 e
Illtapala	2,00 €

Tarvittaessa asiakkaalla on mahdollisuus ylimääräiseen välipalaan, jonka hinta on **2,50 €**.

Viimeistään edellisenä päivänä ilmoitettu tai muuten ennalta tiedetty poissaolo joltakin päivittäiseltä aterialta jätetään perimättä.

Kehitysvammaisilta asiakkailta perittävät ylläpitomaksut ovat saman suuruiset sekä kaupungin omassa palvelussa (Palvelukeskus Väinölän asumispalvelu) että yksityisissä ostopalveluissa.

9.3 Kehitysvammaisten tilapäisen asumisen maksu

Tilapäistä ympärivuorokautista asumista, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoidon ja hoidon ajalta:

-16 vuotta täyttäneet (ateriat ja asuminen)	30,50 €/vrk
-alle 16-vuotiaat (ateriat ja asuminen)	17,50 €/vrk
-osavuorokautinen hoito (enintään 10 h), esimerkiksi päivä-, ilta- tai yöhoito	15,25 €/vrk

9.4 Kehitysvammaisten perhehoito

Perhehoidon asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksuasetuksen (912/1992) 19§:ssä. Asiakasmaksuasetuksen 19§ mukaan perhehoitolaissa (263/2015) tarkoitetusta perhehoidosta lukuun ottamatta lastensuojelulain perusteella järjestettyä perhehoitoa, voidaan periä asiakasmaksulain 7c pykälässä säädetty maksu.

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4§ 2 mon mukaan. Asiakasmaksu on riippuvainen siitä, saako henkilö perhehoidon erityishuoltona vai ei.

Jos perhehoito on sisällytetty kehitysvammaisen henkilön erityishuolto-ohjelmaan, on erityishuolto maksutonta tietyin laissa mainituin poikkeuksin. Mutta ylläpidosta voidaan periä maksu.

Jos asiakas ei saa perhehoitoa erityishuoltona, niin maksuna perhehoidosta peritään 85% asiakkaan nettotuloista. Maksu on kuitenkin enintään sen suuruinen, että käyttörahaa jää asiakkaalle kuukausittain vähintään **108 €**/kk. Hoitotuki otetaan tulona huomioon nettotuloja laskehtaessa.

9.5 Kehitysvammaisten Palvelukeskus Väinölän päivätoiminta

Päivätoimintaan osallistuvilta, 16 vuotta täyttäneiltä kehitysvammaisilta asiakkailta peritään päivätoimintamaksu, joka sisältää ateriat (lounas ja päiväkahvi) ja tarvikkeet.

Päivätoimintamaksu **6,00 € /päivä**

9.6 Kehitysvammaisten avotyötoiminnasta maksettavat palkkiot

Kehitysvammaisille avotyötoimintaan osallistuville asiakkaille maksetaan työosuusrahaa **4,00-9,00 €/pv**.

Työosuusrahan määrään vaikuttavat päivää kohti tehtävät työtunnit sekä viikossa tehtävien työpäivien määrä.

10 Perusteet asiakasmaksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättyistä maksuista

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 10§ ja 11 §:n (13.3.2003/221) mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu (pitkäaikainen laitoshoido) on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Säännös koskee velvoittavana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättyjä maksuja ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrättyjä maksuja.

Kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa ja maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä yksilölliseen tilannearvioon perustuen ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrätyn maksun alentaminen, sen kokonaan poistaminen tai jo määrätyn maksun perimättä jättäminen on aina ensisijaista toimeentulotuen myöntämiseen nähden. Terveydenhuollon palveluista määrätty maksut ovat terveydenhuoltomenoja, jotka otetaan toimeentulotuki-laissa tarkemmin säädettyllä tavalla huomioon toimeentulotukea määrättäessä.

Terveydenhuollon maksukatosta säädetään asiakasmaksulain 6 a §:ssä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättyjä maksuja ovat mm.

- kotihoidon asiakasmaksut
- lapsiperheiden kotipalvelun maksut
- mielenterveys- ja päihdepalvelujen maksut palveluasumisen maksut
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksut.

Asiakasmaksun alentamista tai siitä vapauttamista haetaan kirjallisella hakemuksella. Hakemuksesta on käytävä ilmi, mistä maksuista alennusta tai vapautusta haetaan, mistä alkaen sekä

millä perusteilla. Hakemuksessa on esitettävä selvitys tuloista ja menoista tositteineen.

Kunta voi päättää, että muitakin kuin edellä mainittuja maksuja (lähinnä terveydenhuollon tasamaksuja) voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos maksun periminen vaarantaa henkilön tai hänen perheensä toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

10.1 Maksujen kohtuullistamisen / vapauttamisen perusteet ja ohjeet

Pääsääntöisesti palvelusta perittävää maksua ei jätetä perimättä. Maksun alentaminen tai vapautus tehdään erityisen perustellusta syystä. Asiakkaalla on oikeus alennukseen tai vapautukseen, jos hakijalla syntyy asiakasmaksusta johtuen säännöllinen oikeus toimeentulotukeen.

- Asiakas voi hakea maksuihin kohtuullistamista vasta sen jälkeen, kun hänelle on ensin määritelty palvelun toteuttamiseen liittyvät asiakasmaksut. Asiakkaan on ennen kuukausimaksun alentamista selvitettävä mahdollisuus Kelan hoitotukeen ja asumistukeen.

Mikäli maksu muuttuu, saa asiakas uuden viranhaltijapäätöksen perittävästä maksusta.

- Viranhaltijan päätökseen tyytymätön voi hakea päätökseen oikaisua sosiaalilautakunnalta
- Maksualennus tai -vapautus myönnetään pääsääntöisesti hakemiskuukauden alusta huomioiden päätöksen teko- ja muutoksenhaku-aika. Maksualennus tai -vapautus voidaan kerralla myöntää korkeintaan kalenterivuodeksi. Maksualennus tai -vapautusajan päätyttyä asiakasta laskutetaan normaalisti alkuperäisen maksupäätöksen tai hyväksytyin taksan mukaisesti.

10.2 Taloudellisilla syillä haettavat alennukset/vapautukset

Menettely käsiteltäessä taloudellisiin syihin perustuvia alennus- tai vapautushakemuksia, on samanlainen, kuin toimeentulotuen tarpeen määrittelyssä. Asiakkaan taloudellista tilannetta tarkastellaan laskelmalla, johon merkitään tulot ja varat sekä toimeentulotukilain mukaiset hyväksyttävät menot. Asiakkaan tulot ja menot määritellään asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisesti, jonka mukaan myös asiakasmaksut määritellään.

10.3 Huollollisilla syillä myönnettävät alennukset/vapautukset

Asiakkaan tulot ja varallisuus selvitetään samalla tavalla kuin taloudellisilla syillä alennusta/vapautusta haettaessa. Selvitys voi perustua elatuskyvyn arviointiin. Päätöksenteossa on mahdollista käyttää laajempaa harkintaa, mutta huollollinen syy ei voi olla täysin riippumaton hakijan ja /tai hänen perheensä taloudellisesta tilanteesta. Päätöksenteossa otetaan laajemmin huomioon asiakkaiden fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen tilanne. Maksualennusta huollollisilla syillä voidaan tarvittaessa käsitellä työryhmässä. Lisäksi työryhmän on mahdollista konsultoida tarvittaessa asiantuntijaa. Päätösvaltainen viranhaltija tekee valituskelpoisen päätöksen työryhmän suositukseen pohjautuen.

Tuloina otetaan huomioon henkilön käytettävissä olevat tulot, rahavarat ja omaisuuden mahdollinen tuotto. Varoina ei huomioida henkilön irtainta tai kiinteää omaisuutta. Irtaimistoon ja muuhun kiinteään omaisuuteen liittyviä kuluja ei huomioida menoina. Poikkeuksena äkilliset tai pakottavat olosuhteet, mutta silloinkin vain 1 kuukauden ajalta.

Menot koostuvat toimeentulotuen perusosasta, asumismenoista ja erityismenoista.

Perusosa jakautuu ravintomenoihin 49 % ja käyttövaroihin 51 %. Asumismenoilla tarkoitetaan vuokraa tai yhtiövastiketta, sähkö-, lämpö-, vesi-, jäte- ja muita keskeisiä kiinteistön hoitokuluja, kuten nuohous maksua ja kiinteistövero. Asuntolainan korot otetaan huomioon, mutta ei lainanlyhennyksiä. Erityismenoina otetaan huomioon julkiseen palveluun määritellyt hoito- ja palvelumaksut, Lääkäri määräävät lääkkeet ja turvapuhelimien käyttömenot.

- vuokra (jos asiakas saa asumistukea, omavastuuosuus)
- tehostetussa palveluasumisessa tukipalvelumaksu, kuten siivous- ja vaatehuoltomaksu
- julkiseen palveluun määritellyt hoito- ja palvelumaksu
- lääkekustannuksia: todelliset sv-korvattavat lääkekustannukset jaettuna 12:lla
- vuosittainen lääkemaksukatto jaettuna 12:lla
- välttämättömät hoitotarvikekustannukset
- edunvalvonta- / edunvalvontavaltuutuspalkkio
- Maistraatin tilintarkastuspalkkio

10.4 Käyttövara

Käyttövaralla katettavaksi jää asiakaskohtaisia, yksilöllisiä ja vaihtelevia kustannuksia, mm.

- ei sv-korvattavat lääkkeet
- tavanomaiset terveydenhuollon menot
- hygieniatarvikkeet ja -välineet
- hyvinvointia lisäävät palvelut, kuten parturi-kampaamo- ja jalkahoitopalvelut asiointiapu, harrastukset
- kuljetuspalvelumaksut
- vaatemenot ja vaatehuoltomenot
- vakuutukset
- kodin siivousaineet ja tarvikkeet
- puhelimen käyttömaksut ym. mediamaksut